

Mulán buk ái Paulo a le on uri narsán ái TIMOTEO

Worwor táil

Ái Timoteo kesi kaukak tili malar á Listara i balis á Galatiá. A bana Paulo i pákánbung ái Paulo a hut i kán malar mák arbin iatung i kán áruán láklák (Apo 16:1). Má namur ái Paulo a long pas Timoteo suri diara saliu mai him án arbin mai lain arbin (Apo 16:1-8, 17:14-16, 18:5, 19:22, 20:1-5). Má namur ái Timoteo a hut ngoro kesi tátáil án lotu i malar á Epeso, pasi ák le i buk minái ái Paulo ur singin suri arakrakai on mai kán him án tám ololoh i lotu. Ái Paulo a akeng i Timoteo suri tan angagur án tám aratintin (1Ti 1:3-7, 4:1-5, 6:3-5, 6:20-21). A atintin Timoteo mul suri ngádáh na ololoh i bos tám ruruna ngoi, má suri bos matngan tatalen ngádáh da mur on (2:1-15, 5:1-16, 6:6-10, 6:17-19). Má a para talsai mul suri tatalen káián tátáil má tám artangan uri lotu (3:1-13, 5:17-25). Ái Paulo a lala ararágát i Timoteo suri na tur dik mai kán him án tám ololoh (1:18, 4:6, 4:11-16, 6:11-14). Buk minái a kis á tara lalain aratintin on suri tangan git onin suri tatalen káián bos tám ruruna má kándi bos tátáil mul.

¹ Á iau Paulo iau apostolo káián ái Iesu Karisito. Diar dos pala iau suri him ngorer ái Káláu kángit Tám Araliu mái Iesu Karisito koner a tumran i kángit ngangai on.

² Uri narsam Timoteo, iáu ngoro natung muswan apong, kápkabin iau keksa pas iáu uri ruruna erei ukte kipi. Iau sung Káláu Kák git mái Iesu Karisito kángit Konom suri diara tari kándiar artangan má kándiar bál matau má armámna mul uri narsam.

Una akeng i tan angagur án tám aratintin

³ Tungu i bung iakte han alar iáu má ur Make-doniá, iau ngángsa iáu ngo una monmon sár á Epeso. Má inái iau bali parai singim ngo una monmon sang. Te kálámul iatung di atintini matananu mai angagur án aratintin. Ngorer una tur kalar di suri dák arsok má tili matngan aratintin er,

⁴ má koion da omlawai kándi pákánbung mai pukpuksa tora uri rang kámpup di til hirá. Ngo di aratintin mai matngan ngorer, tan kálámul kándi tu arpua arliu i di sár suri, má kápte di kákir suri mánán i támin aratintin si Káláu. Má támin aratintin erei a ngoromin: ngo ái Káláu na saras pas di sang ngo da ruruna i Iesu Karisito sár.

⁵ Má kak riri sur iáu ngo una tur kári á angagur án aratintin er pasi náng kis i armámna i katbán tan tám ruruna. Matngan armámna erei na but pas tili kándi nemnem suri longoi tatalen a nokwan, má tili kándi mánán suri mák ilmi sál a nokwan alari sál a sápkín, má tili kándi ruruna i aratintin muswan mai kunlán bál di.

⁶ Má te kálámul dikte tapriu alari aratintin erei, a támin ngo dikte patap i tan worwor bia ngorer.

⁷ Ái rung erei di nem suri da tám aratintin uri nagogon si Moses. Di lu mangan mai aratintin

erei, mái sár di ngul suri sálán nagogon di aratin tin mai.

⁸ Ái Káláu ákte tari nagogon si Moses mák oboi kán talar ngo na ngoi. Ngo git atintini matananu mai ngorer i nemnem si Káláu ákte para páksi, ki a kuluk.

⁹ Má git mánán mul ngo nagogon a tari ái Káláu kápte uri anokwai tan tám nokwan, kápte sang. Mái sár uri anokwai rung káp kándi te bunbun suri lákái nagogon mái rung di lu tánlak má boh káptábun á lotu, má suri anokwai boh tám sápkín, má suri anokwai rung di hol sirereh i Káláu má káp kándi te rumrum uri narsán. Má ngorer suri rung di up bingi rang mám di má rang kák di má tan lite kálámul mul.

¹⁰ Nagogon a hut sang sur rung iatung di ararit siari, mái rung erei di lu hom sáksák ngorer i káláu mai káláu má wák mai wák, má tan kálámul ái rung di siksikip kálámul suri sirai. Má a sosih mul suri boh tám angagur mái rung di atatir bia uri kálámul i mátán táil i nagogon. Á di ái rung erei a lu kaut pas di á nagogon, má ngorer mul ái rung di longoi tan lite tatalen a arsagil alari aratin tin muswan.

¹¹ Má lengwen aratin tin erei a artálár mai lain arbin ái Káláu Sorsorliu ákte tari uri limang. Ái Káláu ái ái koner git lu para agasi, má ái a tari lain arbin uri limang suri ina kebeptai má arbin talas mai.

Ái Konom a inngasi kán armámna ur si Paulo

¹² Iau ot kuluk uri narsán ái Iesu Karisito kángit Konom ngo a hol pas iau ngo ina muswan mai him, ngorer ákte tari singing á talar suri ámrai lain arbin. Má ái ái koner mul ákte arakrakai i iau suri longoi kán him.

¹³ A longoi a kuluk mam iau ngorer, káksiai ngo tungu iau tám rongrongas kalar má iak ot bil-ingna Iesu Karisito má iak abilbilingnai boh tám ruruna. Kángit Konom a inngasi kán armámna ur main singing kápkabin kápte besang iau ruruna on, má iak longoi tan táit er mai ngul.

¹⁴ Ái Konom Iesu Karisito a urai kán artangan ur singing máng káng leu i iau, pasi ák tangan iau má iak ruruna on má ák tikbut mul i kak armámna suri mámnai matananu.

¹⁵ Má worwor minái a támin muswan má gita ruruna on sang: ái Iesu Karisito a sosih ur main i naul bim suri sáras pasi tan tám sápkín. Má iau á kes tili di á tan tám sápkín iau sák taladeng,

¹⁶ mái sár ái Káláu ák inngasi kán armámna singing. Kak sápkín tatalen a sorliwi sápkín káián matananu no, ái sár ái Karisito kápate ekesi wás pala iau, kápte. A kis pau mona iau sár. Ák longoi ngorer suri matananu da longrai táit a longoi mam iau, má dák ruruna i Karisito má dák atur páptai liu muswan er a kis áklis.

¹⁷ Gita párpárnga uri narsán kabisit kán kiskis kápte na ting, má ái káp a tini mat, má kápte kes a artálár ngo na mákái. Ái masik sár á Káláu muswan. Gita árngai ngisán má parpara agas uri narsán ekes pala. Támin.

1:12: Apo 9:15; 1Ko 15:9-10; Gal 1:15-16

1:13: Apo 8:3, 9:1-5

1:15: Luk 19:10

Worwor taru erei una top on ngoro kam papam

¹⁸ Má Timoteo, natung muswan, kak tan arabitbit minái uri narsam a artálár sár mai worwor taru tungu di para páksi uri iáu. Worwor taru erei una top on ngoro kam papam suri unák arlalak mai bos angagur án tám aratintin iatung.

¹⁹ Una ruruna áklis i Karisito, má una mur i boh tatalen er ukte talas on ngo a nokwan. Te kálámul dikte tari bah di uri ruruna má lain tatalen erei, ngorer kándi ruruna a sák ngoro takup a pos sara iamuda i lulawar i tilik bát.

²⁰ Má aru tili di ái Imanaus mái Aleksada. Iakte tar diar uri limán ái Satan suri nák apingping i diar be, má ngorer diarák arsok tili aratintin er a arsagil alari aratintin muswan si Káláu.

2

Tatalen án sung gita lu mur on

¹ Lala támin táit ngo ina parai a ngoromin. Gama lu sung Káláu. Gama lu sung suri matananu no, má gamák lu ot kuluk uri narsán ái Káláu suri kán artangan. Má gama lu sung Káláu mul suri na tángni sáhár kán matananu,

² má gamák lu sung mul suri bos pakpakta má tan tátáil til main i naul bim suri gitáng kis i moloh mai bál matau má suri kángit liu na kuluk. Matngan liu ngorer a tari rumrum ur si Káláu má a inngasi lain tatalen i katbán matananu.

³ Matngan sung ngorer a nokwan má a lu agasgas pasi bál ái Káláu kángit Tám Araliu.

⁴ Má ái ái koner kán lala riri ngo bos kálámul no da mánán pasi kán aratintin muswan má dák ruruna on suri ngorer dák sengsegeng.

⁵ Ngoromin á aratintin muswan: tukesá kepwen Káláu, má a kes sár á kálámul a tur i katbán i Káláu má matananu, wa Iesu Karisito sang!

⁶ Ái a tari kán liu suri hul asengsegeng pasi bos kálámul no má suri pormi kándi bos sápkín tatalen. Tungu ái Káláu ákte ilwa páksi bung a nokwan suri ái Karisito na mat on, má kán minat a apos tari ngo kán riri ái Káláu suri na sáras pasi matananu no.

⁷ Má káplabin ái Káláu a nem i matananu no ngo da sengsegeng, ngorer ák ilwa pas iau suri inak apostolo uri narsán rung tili risán má suri inak lu arbin talas mai lain arbin. Iau parai muswan má káp iau te angagur. Á iau á tám aratintin uri ruruna muswan narsán rung tili risán.

⁸ Má ngo gam á tan tám ruruna gam hau talum suri lotu, iau nem ngo gama sung. Má ngo gama sung, gama han uri narsán ái Káláu mai kunlán bál gam. Má koion gama longoi mai durwán hol ngorer i bál mos ngo wor arkuh. Ngo kes a mon i dur i kán liu, na mulán apilpilái besang, ki erár nák han suri sung.

Tatalen tan wák da mur on

⁹ Iau nem mul ngo bos wák koion da lala akuluknai lusán i di ngo kándi mermer suri nák talka pasi mátán kálámul, má koion mul da mur i tatalen ngorer i tan sápkín wák di lu longoi.

2:6: Rom 3:29-30; Gal 1:4

2:7: Apo 9:15; Gal 2:7-8; 2Ti 1:11

2:9: 1Pe 3:3-5

¹⁰ Ái sár da mermer mai rumrum má mai lain tatalen artálár mai tan wák di lu lotu uri narsán ái Káláu.

¹¹ Má i pákánbung di kipi aratintin á tan wák, a kuluk ngo da kis pau má dák rusan tar di uri lalin bos tám aratintin erei.

¹² Á iau káp iau te sormángát ngo bos wák da atintini tan káláu má dák nagogon i di. Da lu kis pau sár.

¹³ Iau parai ngorer káplabin ái Káláu a aksim táilna Adam má namur ái Iwá,

¹⁴ má Tám Angagur kápate agur tar Adam. Auh, a agur tar Iwá má ák pur uri sápkín tatalen.

¹⁵ Tan wák koion da longoi talar kándi á tan káláu, ái sár da long arwat pasi talar kán tan wák sang ngorer i apángái tan kalilik má ololoh i di. Má da ruruna pagas, má da mur áklisnai tatalen án armámna mai pilpil án bál di má mai tatalen a nokwan.

3

Matngan kálámul ngádáh na tátáil kán matananu án lotu?

¹ Worwor minái a támin muswan. Ngo kálámul a bop i bál má kán nemnem suri na tátáil kán matananu án lotu, him er a nem ngo na puski, wa lain him sang.

² Kálámul ngo na tátáil, na ngoromin á kán tatalen. Til tungu kápate lu longoi táit erei tan kálámul da puai suri, kabin kán tatalen a nokwan

pagas. Má ák lu muswan uri narsán kán wák, má a ololoh kuluknai kán tatalen. Má a lu kátlán kalengnai sang i kán holhol, má a lain kálámul a lu mur i tatalen a kuluk masik. Má a lu tángni tan temes erei di han uri kán rum, má a lu atintin timani matananu.

³ Kápate lu rongrongas kalar, mái sár a mánán i tatalen án arabálbál. Kápate lala ngin má kápate mánán i arngangar, má ái kápate lala kákir suri pirán tabal mul.

⁴ Má a ololoh timani rang natun má dik mánán i tatalen án rumrum,

⁵ kabin kálámul na tátáil, ngo kápate a mánán suri ololoh timani rang natun, ki kápate artálár singin suri ololoh i matananu si Káláu.

⁶ Má kálámul erei a matuk i kán ruruna, suri ngorer na káp tubán hol apakta pasi sang má na káp pur uri matngan rangrangas er ái Satan ákte pur ur on.

⁷ Kálámul ngo na tátáil, na ngoromin mul á kán tatalen. A lain kálámul mái rung kápdite ruruna da árngai ngisán i katbán i di, suri ngorer kápnate mákmák rumrum i mát di má kápnate tur i pidir si Taba Lokon.

Matngan kálámul ngádáh na tám artangan uri lotu?

⁸ Na ngorer mul suri bos tám artangan uri lotu. Kes ngo na tám artangan, na ngoromin á kán tatalen. Til tungu a lu nokwan i ninsin, má ngorer tan kálámul dik lu rumrum on. Má kápate a lu ru i kermen, má kápate lu lala ngin i dan rakrakai, má

kápte a lu punam pala te risán pirán tabal káián lite ur káián sang.

⁹ A lu top dik i midán ái Káláu er ákte apos tari uri narsá git, má a mur i boh tatalen er ákte talas on ngo a nokwan.

¹⁰ Koion á rárup suri ilwa pasi kálámul ur on á him án artangan i lotu. Gama mulán mák tangrai besang. Má ngo gam mákái ninsin má kán tatalen a kuluk, ki erár gamák sormángát pasi suri ná k puski á him erei.

¹¹ Na ngorer mul ngo tekesá wák na kipi him án tám artangan i lotu. Gama ser suri wák kán tatalen a ngoromin. A lu nokwan i ninsin, má ngorer tan kálámul dik lu rumrum on. Kápte a lu para bengtai kálámul, má a ololoh kuluknai kán tatalen, má a lu muswan uri tan táit no a longoi.

¹² Má suri kálámul a kipi him án tám artangan i lotu, gama ilwa pasi kálámul a lu muswan uri narsán kán wák má a lu ololoh timani rang natun mái rung no di lu kis i kán rum.

¹³ Ái rung di him kuluk ngorer i tám artangan da atur páptai arsupan ngoromin. Tan kálámul da rumrum i di má kándi ruruna i Iesu Karisito na lu rakrakai hanhan.

Kángit talar suri kebep tai aratintin muswan si Káláu

¹⁴⁻¹⁵ Iau lala nem suri sangar i han uri narsá gam má inak mák gam. Mái sár ngo na mon i te táit na tal páptai kak láklák uratung narsá gam, tan arabitbit minái iakte le on i pákán ram min na tangan gam suri matngan tatalen er gita lu longoi

arliu i git, á git er git rang buhán ái Káláu koner a liu áklis. Git á bos tám ruruna, git á bos kalkuir á rumán ái Káláu. Git ngorer i tan toros má tan kip di sosodukul i rum ák tur dik. Git kebep tai bos aratintin muswan ái Káláu a apos tari ur si git, má ngorer ák tur dik pagas.

¹⁶ A támin muswan á midán ái Káláu sur Karisito er a tur punpunam tungu. A lala támin táit má gitá sak mai ngoromin:

A tar kápán páplun má áng kálámul má.

Tanián a Pilpil a apos tari ngo ái á kálámul a tám nokwan.

Tan angelo di mákái.

Bos kálámul di arbin suri i naul matmatngan pokon.

Matananu main i naul bim di ruruna on.

Má ái Káláu a long pasi urami kán kiskis a tuan alal imi bát.

4

Ololah suri angagur án tám aratintin

¹ Áá, ngorer á aratintin muswan git mánán on. Mái sár Tanián a Pilpil a para talsai mul ngo tur-pasi til onin nák han pang i áwáwatin pákánbung, marán kálámul da aptur alari lengwen ruruna di mánán on, má dák taram i bos sápkín tanián di lu agur tari kálámul, má dák mur i aratintin dikte tin pasi singin bos sápkín tanián.

² Má tan matngan aratintin ngorer a sal tili ngus di ái rung er aru i kerme di. Kálámul min ákte sák i kán hol suri mák ilmi sápkín alari a kuluk,

má ngorer kápate mánán i rumrum suri longoi sápkín.

³ Ái rung minái di atam palai kila má dik atintini tan kálámul suri álai te matngan namnam. Má sár kándi aratintin kápate nokwan. Ái Káláu sang ákte aksimi namnam má tatalen án kila mul, mák ri suri ngo ái rung di mánán i lengwen muswan má dik ruruna on, da kebep tai bos táit er má dák ot kuluk uri narsán suri.

⁴ Tan táit no ái Káláu ákte aksimi a kuluk. Má ngorer koion gita mikmikwai tekesi táit ákte oboi ái Káláu, ái sár gita kebep tai má ot kuluk uri narsán suri.

⁵ Ái Káláu ákte parai i kán pinpidan ngo a kuluk. Má i pákánbung git ot kuluk uri narsán suri, ngorer git sormángát ngo a kuluk sang.

Arabitbit uri narsán toptop si Iesu Karisito

⁶ Má iáu u mánán i lengwen muswan. Kam ruruna ákte matuk kabin a tikbut pas tili ruruna muswan má tili aratintin a nokwan. Ukte mur i muswan erei, má inái unák atintini tan tám ruruna iatung mai. Ngo una longoi ngorer, ki á iáu u lain toptop káián ái Iesu Karisito.

⁷ Má koion una solsolta iáu ur on á tan angagur án aratintin má arabitbit til hirá. Ái sár una eran má pápsa iáu sang suri una mur arwat pasi nemnem si Káláu.

⁸ Ngo una pápsai kápán páplun i iáu main i naul bim, a kuluk kabin a tángni kam liu ák rakrakai. Ái sár táit a tuan kuluk si diar, ngo una mur arwat

pasi nemnem si Káláu, kápkabin na tangan iáu onin má uri liu namur mul.

⁹⁻¹⁰ Má ngorer gitá lala risgos má songsong suri gita mur arwat pasi nemnem si Káláu, kabin gitáte atri kángit ngangai i Káláu koner a liu áklis. Ái sár ái koner a sáras pasi tan kálámul no di ruruna i Iesu Karisito. Worwor erei a támin muswan má gita ruruna on sang.

¹¹ Una atintini matananu mai bos táit minái iakte parai má unák rakrakai mai parai si di suri dák taram on.

¹² Koion una hol pas rung da mák asosih i iáu kabin iáu kaukak sár. Ái sár una longoi lain tohtohpas suri bos tám ruruna da mákái má dák mur on. Na ngoromin á kam tatalen. Kam worwor na pilpil má kam tan tatalen na nokwan. Una mánán i tatalen án mámnai matananu, má na tumran pagas i kam ruruna, má koion una longoi sápkín mam tekes.

¹³ Una rakai mai wásái pinpidan tili Buk Tabu i mátán matamata, má unák lu para talsai sálán si di, má unák tari inau uri narsa di suri tatalen ngádáh da mur on. Una talar mai longoi ngorer pang i bung ina han uratung narsam.

¹⁴ Una hol páptai pákánbung bos tátáil káián tan tám ruruna er di oboi lim di i iáu má dik sung kalar iáu. Má i pákánbung erei sang, ái Káláu a tari singim á worwor taru tili ngus di suri matngan him ái Káláu ákte tari singim ngo una longoi. Koion una puplr suri longoi á him erei.

¹⁵ Una long artálár pasi tan táit minái iakte inau

i iáu suri ngo una longoi, má una tar kunlai kam liu uri talar erei ái Káláu ákte tari singim. Una longoi ngorer suri matanenu da mákái ngo uk lu matuk hanhan.

¹⁶ Una kebepta kuluknai kam liu, má una tungai taram sang si Káláu, má unák atintini matanenu mul suri táit a muswan masik sur Káláu. Koion sang una puplir suri taram i Káláu má aratintin mai kán pinpidan. Ngo una longoi ngorer, ái Káláu na aliu iáu sang má na aliu pas rung erei di longra pasi kam aratintin má ding kebeptai.

5

Una pálsi peleh ur singin bos tám ruruna

¹ Koion una wor rangas uri bos pupunkak, mái sár una abálbál pas di mai lain worwor ngorer u lu longoi mam kakam. Má ur singin bos kaukak, una pálsi peleh ur si di ngorer u lu longoi mai rang tuam.

² Má una longoi lain tatalen mul uri narsán bos wákánkak ngorer u lu longoi mam mamam. Má uri narsán tan tahlik, una inngasi lain tatalen ngorer u lu longoi narsán rang kukum mai ninsim a pilpil.

Arabitbit suri aru matngan mokos

³ Má una lain tángni mokos a maris muswan má tángni kán sáhár.

⁴ Má ngo mokos a mon i rang natun ngo rang wákán, ki á di sang da mulán inngasi kándi ruruna mai longoi lain tatalen arwat mai nemnem si Káláu uri narsán rang mám di ngo rang wák di

sang. Da longoi ngorer suri kosoi kándi ololoh di longoi, kabin ái á matngan tatalen a agasgas pasi bál ái Káláu.

⁵ Mocos a maris muswan má áng kis masak, a atri kán ngangai i Káláu, má i bohboh bung no a tungai sung Káláu suri kán artangan.

⁶ Mái sár mocos ngo a atri kán nemnem suri táit án kápán páplun sár má kápate arwat mai nemnem si Káláu, mocos erei kápán páplun a liu besang, mái sár tanián ákte mat.

⁷ Una para talsai singin matananu án lotu iatung suri bos worwor minái iakte parai suri da mur arwat pasi, má ngorer kápate kes na artálár suri para sáksáknai kándi tatalen.

⁸ Má ngo tekes kápate tángni rang buhán má ngorer mul i rung di lu kis tiklik mai, uri mátán ái Káláu, ákte su bahin alari kán ruruna, má kán tatalen minái a lala sák taladeng alari kándi tatalen ái rung kápдите ruruna.

⁹ Má suri tan mocos er di maris muswan má gam á bos tám ruruna gama lu tangan di, a ngoromin. Gam talas ngo mocos gamáte wás pasi ngorer, ái ákte tar kunlai kán liu uri him si Karisito mák oror ngo kápnate bali kila mul. Pasi á ngorer gama wás pasi sár i tan mocos dikte lala wákánkak má, má dikte lu muswan uri narsán kándi tan pup.

¹⁰ Má tan mocos minái, matananu di lu árngai ngis di suri kándi him a kuluk dikte longoi til tungu, ngorer i kebeptai rang nat di, má dik lu asausawi asir di han uri kándi rum, má dik lu tángni bos tám ruruna. Má dikte tangan rung er

di áslai taun, má di tungai longoi toltolom him a kuluk.

¹¹ Má mokos a matkán wák be, koion á wás pasi uri turán tan mokos di maris, kabin namur ngo a hustap suri kila mul, ki kápnate hol apakta pasi kán riri suri him si Karisito mák nem i kila mul.

¹² Má namur ngo a kila sang, ngorer a tubán talkai rangrangas ur on, kabin ákte bauri kán oror suri koion na kila.

¹³ Boh matngan mokos er di turpasi kiskis bia sár má dik lu salsaliu uri boh mátán rum. Má kápte ngo tatalen er masik di lu longoi, wa di lu longoi ngoromin mul. Di lu worwor kodong má dik lu worngai táit kápte kuluk ngo da para sarai. Má dik lu pungni mai solsolta di uri talar kán lite.

¹⁴ Má ngorer iak lu parai suri tan mokos di matkán be ngo da bali kila má dák apáng kalik má dáng kátlán timani rang nat di mái rung di kis i kándi rum. Má ngo da bali kila má engenges mai talar erei, ngorer rung er di mikmikwa git kápnate mon i kándi ngat suri para bengta git.

¹⁵ A támin, te tili katbán tan matkán mokos, wa tungu dikte ilang alar Káláu má dikte turpasi mur i nemnem si Satan.

¹⁶ Wák a ruruna má ngo buhán a mokos, ái sang na tángni mokos erei, na káp tari taun si di á bos tám ruruna, suri ngorer bos tám ruruna da arwat suri tangan pasi tan mokos di lala sáhár.

Arabitbit suri bos tátáil án lotu

¹⁷ Mái rung tili katbán bos tátáil di lu longoi lain him, a artálár sang ngo da kipi lain arul má

matananu da lala rumrum mul i di, turpasi mam di á bos tátáil er di lu tar kunlai kándi liu uri him án arbin má aratintin.

¹⁸ Kálámul a tangan iáu kápnate kaleng bia uri kán malar mai matpám. Auh, una long mansin sang. A ngorer a parai i Buk Tabu ngoromin, “A nokwan ngo tám him na kipi arsupan artálár mai him er ákte longoi.” A ngorer mul suri bos tátáil án lotu.

¹⁹ Má suri tátáil dikte atiutiwi, koion una longra pas tekes na atiutiwi ngo ákte longoi sápkín ngo ái masik a parai. Koran ngo na ru ngo te na is mul a tukes on i kándi apapos, ki erár unák ruruna on.

²⁰ Má ngo tátáil kán tungai longoi sápkín, a kuluk ngo da wor ur on i mátán táil i di á bos tám ruruna koran má na ilang alari sápkín a tungai longoi. Má ái á tohtohpas ur singin bos tám ruruna ngo da longrai ki dák bunbun suri da káp longoi sápkín mul.

²¹ Iau inau i iáu i mátán táil ái Káláu mái Iesu Karisito má tan angelo suri una mur arwat pasi bos arabitbit min iakte parai singim. Má pákánbung u mur arwat pasi kak tan arabitbit minái, una kátlán i bos tám ruruna no mai tatalen a arkip. Una mur i kes sár á sál mam di no má una longoi mai lain balam.

²² Koion una rárup melek suri oboi kálámul má asosah on uri him án tátáil. Kabin ngo kápute mák tangrai kán liu má uk obop meleknaí uri tátáil, má ngo kálámul er ák pur uri sápkín, á iáu

mul gaur no imi kán sápkín tatalen. Má iáu, una ololoh kuluk suri ninsim na nokwan pagas.

²³ Keskam, a ngoromin mul á kesá táit ina parai singim. Koion una nginmi dan masik, má sár una argemwai dan má suir wain má nginmi. Una longoi ngorer mai wain suri nák apilpilái dan, pasi nák tángni sasam erei i balam a balbal hut narsam.

²⁴ Áá, una ololoh kuluk i pákánbung u ilwa pasi kálámul suri tátáil. Te kálámul kándi sápkín tatalen a tur talas má git no git mákái, ngorer boh tám ruruna di mánán ngo kálámul er ákte longoi sápkín uri mátán ái Káláu. Má sár te sang di long kodongnai sápkín má kápte git talas melek ur on, má namur gitá mák ilmi.

²⁵ Má ngorer mul suri lain tatalen di lu longoi. Te git talas melek ur on, má te gitá mánán pasi namur sang.

6

Arabitbit ur singin bos tám ruruna di kis án toptop

¹ Koner a tám ruruna má a kis án toptop, koion na hol agengen i kán konom. Auh, na tari rumrum uri narsán sang mai kunlán bál. Má ngorer kápnate mon i kándi te ngat suri para bengtai ngisán ái Káláu má aratintin er git ruruna on.

² Má ngo konom kán tám toptop er a tám ruruna mul, a támín muswan ngo diar arwat no i mátán ái Káláu. Ái sár tám toptop koion na hol agengen i kán konom má kápnate lala rumrum on kabin

ngo diar aratuán i Karisito. Kápte. Máí sár na longoi ngoro minái. Ngo ákte him rakrakai singin tungu, ki onin na lala him taladeng singin. Na longoi ngorer kabin ái tiklik mam kán konom, diar no diar tám ruruna i Karisito má diar lu armámna arliu i diar. Minái á tan táit una lu atintini bos tám ruruna mai má arakrakai i di suri da longoi.

Bos angagur án tám aratintin má nemnem suri pirán tabal

³ Iakte parai be táil sur rung er kándi aratintin kápate muswan. Kápate sormángát mai aratintin si kángit Konom Iesu Karisito má mai aratintin er a tángni matananu suri da talas uri nemnem si Káláu. Ngo tekes a lu longoi matngan aratintin ngorer,

⁴ ki ái a tubán apakta pasi sang ngo a tám mánán, máí sár kápate talas muswan uri aratintin er a aratintin mai. Ái a tar kunlai kán liu suri arkipkip mai worwor má sisdoi kán mánán suri sálán tan kuir worwor a aratintin mai. Matngan tatalen ngorer a lu apturi bálásák uri mánán káián lite, mák lu apturi kis arsagil uri toltolom boh, má ák mon mul i worwor án ot bilingnai kálámul má hol sáksák ur on,

⁵ má ák apturi mul i mos arliu i rung a sák i kándi hol má muswan a bokoh pas má alar di.

Mái rung minái di lu saliu mai kándi aratintin pasi pirán tabal má dik hol on ngo ái á sál suri kip minsik.

⁶ Di hol on ngo matngan sál erei, ái á sál suri kipi marán táit má dǎng konom. Mái sár ngo una tar kunlai kam liu suri mur i nemnem si Káláu má uk gasgas suri dǎnih ái Káláu ákte tari singim, ki erár ukte atur páptai á minsik muswan si Káláu.

⁷ Má ngorer suri dáh gita lala kákir suri minsik án naul bim? Pákánbung ngo git páng uri naul matmatngan pokon, kápte git páng tiklik mam tekesá táit. Má pákánbung ngo gita mat, káp gita te kip tekesá táit tiklik mam git.

⁸ Má uri liu main i naul bim, ngo a mon i ángit namnam má dan má ák mon i kángit sulu má rum, ki gita laes sár suri, má koion gita kon sur te táit mul.

⁹ Bos kálámul di lu lala kákir ngo da konom, má ngorer dik bál tar di suri longoi toltolom sápkín tatalen. Rung minái di kai i pidir er kápdite arwat suri paska palai alar di sang. Di risgos ngo na mon i kándi pirán tabal, má namur kándi sápkín nemnem erei na long bengta di sang.

¹⁰ Kabin nemnem suri pirán tabal, ái á nirwán á toltolom sápkín. Te kálámul di lala kákir suri pirán tabal, ki dikte han pas alari kándi ruruna, má ák tubán atabureng i di sang.

Inau uri narsá Timoteo

¹¹ Mái sár á iáu una lu táu alari tan ngorer kabin á iáu táir ái Káláu. Áá, una táu alari tan tatalen er, má una tiptipar namurwai bos lain tatalen minái:
na nokwan i ninsim,
má una tar kunlai kam liu uri narsán ái Káláu,
má una lu ruruna on,

6:6: Pil 4:11-12; 1Ti 4:8; Eba 13:5
5:5 **6:11:** 2Ti 2:22

6:7: Iop 1:21

6:10: Epe

má una mámnai tan kálámul,
 má una arabálbál mai matananu,
 má koion una puplir.

¹² I bungun máhán, tám arup káp a tini puplir. Má á iáu mul, koion una puplir. Una ruruna pagas i Káláu, má una mák ilmi mul ngo kaim má á liu muswan er a kis áklis. Liu minái ákte tari singim ái Káláu, má una lu áslai sang i bosbos bung. Tungu sang ái Káláu ákte kilkila pas iáu ur on á liu minái i pákánbung er iáu apapos i mátán matamata ngo iáu ruruna i Karisito.

¹³ Iau sung iáu ngo una utngi kam oror. Una oror i mátán táil ái Káláu, koner a káplabin á liu, má i mátán táil ái Iesu Karisito, ái koner a apapos mai muswan suri sang i mátán ái Pontiás Pilato.

¹⁴ Iau inau i iáu suri una mur kuluknai tan arabitbit iakte tari singim, má ngorer kápte kes na mon i kán ngat suri na para bengta iáu. Una lu taram i tan táit min nák han átik i bung kángit Konom Iesu Karisito na elkaleng on.

¹⁵ Kán elkalengleng erei ái Káláu ákte puti pákánbung suri na tur soura on.

Ái Káláu kán matananu di lu árngai,
 má ái masak a pinsokon tan táit no.

Ái á kabisit káián tan kabisit
 má Konom Sorsorliu.

¹⁶ Ái masak sár a mon i kán rakrakai suri kápnate mat.

Má talas erei a liu imi lolon ái Káláu,
 a tuan talas taladeng má kápte kes a arwat suri han pátimi.

Mátán kálámul káp a tini mák Káláu,

má kápte kes a arwat suri na mákái.
 A kuluk ngo matananu no da tari rumrum uri
 narsán
 má da para aposoi kán nagogon ákákliis
 kápnate wat.

A támin.

¹⁷ Una rakrakai suri parai si di á bos tám ruruna di konom mai marán táit til main i naul bim suri koion da atri kándi ruruna i minsik má butbut mai, kabin minsik er a sangsangar i musráh. Ái sár da atri kándi ruruna i Káláu, koner a tabar git mai lalain táit mák lu káng ungleu má gitá bes mai.

¹⁸ Má una rakrakai suri parai si di ngo da lu tángni tan kálámul. Rung er dikte konom má di káng mai pirán tabal, da lu longoi mul i bos lain him. Da lu kákir suri támri bos kálámul má da lu bál tari táit singin tan lite.

¹⁹ Ngo da longoi matngan tatalen minái, ki da ungni sang i kándi omobop, má omobop erei ái á kábutkis ur on á liu namur. Má ngorer da otoi matngan liu er a kis áklis.

²⁰ Timoteo, bos táit er ái Káláu ákte tari singim, una lu ololoh timani má una lu him kuluk mai. Koion una patap mam rung er di lu nguruk mai armongoh kalim má worwor a lite alari lain arbin. Rung minái di kiang pasi ngo kándi aratintin a támin, mái sár a kápte.

²¹ Te á kálámul dikte ruruna i bos aratintin erei má ngorer dikte han pas alari kándi ruruna.

Ái Káláu na tangan gam no.

Hutngin kamkabat si Káláu
The New Testament in the Sursurunga Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sursurunga long
Niugini

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sursurunga

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 0727222139

The New Testament

in Sursurunga

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-09-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

59d51359-0c11-5334-a2e7-0e40b5a3442f